

รายงานการวิจัยชุดโครงการ

เรื่อง

การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดนนทบุรี
Health Literacy Enhancement for Chronic Kidney Disease Prevention of Village Health Volunteers in Nonthaburi
Province

โดย

อาจารย์ ดร.ทรงพล ผดุงพัฒนากุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.หญิง ดร.นภาพิณ จันทขัมมา

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยวิชาการ (เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการวิจัย)

ประจำปี 2564

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้วิจัย	อาจารย์ ดร.ทรงพล ผดุงพัฒนากุล, รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.หญิง ดร.นภาเพ็ญ จันทขัมมา
ปีที่แล้วเสร็จ	2566

บทคัดย่อ

ชุดโครงการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมในส่วนของการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพ สำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จังหวัดนนทบุรี และได้พัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังสำหรับ อสม.จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังให้กับ อสม.ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาของโครงการวิจัยจำนวน 2 โครงการ คือ 1) การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของ อสม.ในจังหวัดนนทบุรี และ 2) ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของ อสม. ในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง

ผลการศึกษาที่ได้ นำมาสู่แนวทางการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดนนทบุรี คือ 1) อสม.จะต้องเข้าอบรมในโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังอย่างสมบูรณ์เป็นลำดับแรกก่อน ซึ่งโปรแกรมนี้ ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ที่สอดประสานไปพร้อมกับการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังที่ 2) อสม.จะต้องเข้าอบรมในโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรังเป็นลำดับต่อมา ซึ่งมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติในการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรัง โปรแกรมฯ นี้ จะให้ อสม.ได้นำทั้ง สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังจากโปรแกรมแรก มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับการทำงานจริงนั่นเอง

ข้อเสนอแนะของการวิจัยนี้ คือ โปรแกรมทั้ง 2 ที่พัฒนาขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอื่น ๆ ได้ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลที่เข้าร่วมโปรแกรมมีการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วย

คำสำคัญ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันโรคไตเรื้อรัง

Title: Health Literacy Enhancement for Chronic Kidney Disease Prevention of Village Health Volunteers in Nonthaburi Province

Researches: Dr. Songpon Phadungphatthanakoon, Associate Professor Dr. Duongdearn Suwanjinda, and Assistant Professor Maj. Dr. Napaphen Jantacumma

Year: 2566

Abstract

This research was a comprehensive study on science literacy (SL) and health literacy for Chronic Kidney Disease Prevention (HLCKDP) among Village Health Volunteers (VHVs) in Nonthaburi province. The program to promote health literacy in preventing chronic kidney disease for the VHVs was developed. The main research objective was to propose guidelines for promoting HLCKDP to the VHVs in Nonthaburi province which synthesized from 2 different areas as follows: 1) the development of science and health literacy enhancement program on chronic kidney disease (CKD) prevention for VHVs in Nonthaburi Province and 2) the effects of the health screening and communication capacity building program of village health volunteers in preventing chronic kidney disease.

The results of the study leading to guidelines for promoting HLCKDP to the VHVs in Nonthaburi province as follows: 1) the VHVs must first complete training in the science and health literacy enhancement program on CKD prevention, focused on promoting SL and HLCKDP; 2) after the first completion, the VHVs will be required to participate in training in the health screening and communication capacity building program of VHVs in Preventing CKD, focused on training in screening and health communication for CKD. This program will allow VHVs to use both SL and HLCKDP acquiring from the first program to apply to situations that were consistent with the actual work.

This research recommendation is that the 2 programs developed in this research could be used as a guideline for developing programs to promote health literacy for other chronic non-communicable diseases, which will help individuals participating in the program to have SL that is necessary for living in the 21st century.

Keywords: Village health volunteers, Science Literacy, Health Literacy, Chronic Kidney Disease Prevention